

Het Rijke Vlijmense Wieleren

De pionierstijd van het wielrennen. Het Vlijmense wielrennen voor de 2de wereldoorlog.

Rond de eeuwwisseling van 1900 ontstond er een levendige handel in tweedehands rijwielen, waardoor de fiets binnen het bereik van het 'gewone volk' kwam, en ook de wielrennerij echt kon gaan beginnen. Maar Vlijmen was in de eerste helft van de vorige eeuw nog een puur agrarische gemeenschap met behalve de mandenmakerij weinig industrie. Veel vrije tijd en gelegenheid tot fietsen was er niet, en het duurt dan ook weer even voordat er Vlijmense renners in uitslagen van wedstrijden opduiken. Ook al omdat op 10 februari 1905 het Nederlandse parlement de nieuwe Motor en Rijwielwet, die een verbod inhield op het houden van wegwedstrijden, aannam. Voor 1905 werden er nog echte wegwedstrijden georganiseerd, maar na deze datum was men gedwongen zijn heil te zoeken op wielervanen of in het buitenland! Pas toen in 1925 de wereldkampioenschappen voor het eerst in Nederland georganiseerd werden, kreeg de organisatie toestemming de wegwedstrijd voor amateurs op de openbare weg te organiseren (winnaar was de Belg Hoevenaers). Wel met de uitdrukkelijke restrictie, dat de deelnemers met bedekte benen dienden te rijden! Het vrouwelijk deel van de Nederlandse bevolking mocht – zeker in de streng gereformeerde streek van de Veluwe waar het kampioenschap betwist werd - absoluut niet met blote mannenbenen geconfronteerd worden! Na 1925 gaven ook de plaatselijke instanties bij tijd en wijle toestemming tot het verrijden van wedstrijden op de openbare weg. In april 1927 organiseerde de Bossche wielervereniging de Pedaalridders dan ook trainingswedstrijden, waarin nogal wat 'Meesters' deelnamen. Mogelijk, dat hier een Vlijmense coureur bijzat, maar zeker is dit niet, aangezien dit niet in de uitslag vermeld wordt.

De Bossche pedaalridders hebben Zondag het seizoen geopend met een wegwedstrijd over 50 K.M. Onze fotograaf kliekte de deelnemers bij het vertrek.

Start van een (trainings-)wedstrijd, vlak bij de oude watertoren, georganiseerd door de Bossche Pedaalridders, datum 4 april 1927. (Stadsarchief 's-Hertogenbosch)

Vanwege het verbod op wegwedstrijden floreerden wielervedstrijden op de baan. Nederland was een echte kweekvijver van baanrenners, mede door het feit dat bijna iedere gemeente wel

over een baan beschikte. Zo waren er op het einde van 1934 meer dan honderd wielervedstrijdbanen in ons land. Rondom Den Bosch waren er onder andere banen en baanjes in Eindhoven (2 stuks waarvan de "Jordaens" de bekendste was), Tilburg (TWEM), Boxtel (Rapide), Waalwijk, Oirschot, Oss en Den Dungen. Het begrip wielervedstrijdbaan dient hierbij wel ruim opgevat te worden. Er waren niet alleen houten en betonnen banen, maar ook sintelbanen, aarde banen en grasbanen. Vlak bij Vlijmen verrees in den Bosch bij het nieuwe sportpark op West een vaste wielervedstrijdbaan, die op zondag 6 mei 1928 door mevrouw Van Lanschot, de echtgenote van de burgemeester officieel geopend werd door het lint door te knippen.

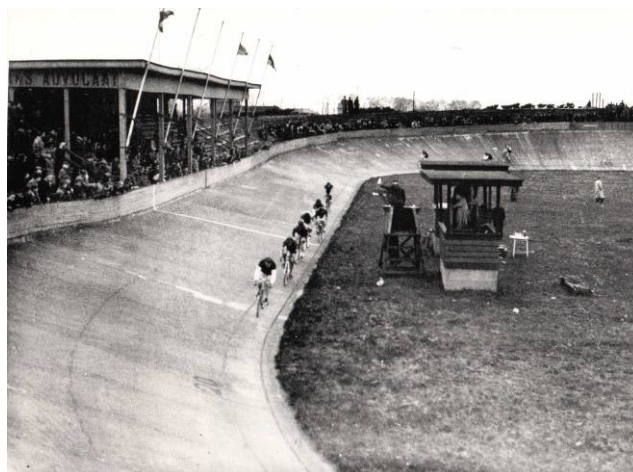
*6 mei 1928 : Opening van de Bossche wielervedstrijdbaan door mevrouw van Lanschot.
Op het eind van de oorlog (in juli 1944 werden er nog wedstrijden verreden) werd de baan zwaar beschadigd en uiteindelijk wegens de hoge reparatiekosten gesloopt.
(Stadsarchief 's-Hertogenbosch)*

Het was een fraaie 250 meter lange betonnen wielervedstrijdbaan, die gesitueerd was achter het station, op de plaats waar nu de Paardskerkhofweg en de Edisonstraat bij elkaar komen (ten zuiden van de Grasso-fabrieken).

In de jaren 1929 tot en met 1932 was de aankomst van de 'Groote wegwedstrijd door Brabant' op deze baan. Het vertrek was eerder op de dag op de Markt, en de route liep via Veghel, Beek en Donk, Best, Oirschot, Udenhout, Waalwijk en Vlijmen naar de Bossche wielervedstrijdbaan, waar de renners nog twee ronden dienden te rijden. De Vlijmenaar L.Meesters werd in 1929 14de in deze 172 kilometer lange wegwedstrijd voor amateurs en nieuwelingen. Met zijn 48 jaar was hij de oudste deelnemer, en hiervoor werd hij na de wedstrijd door wethouder Knol gehuldigd.

*Start van de 'Groote wegwedstrijd door Brabant' op 15 augustus 1929 op de Markt in den Bosch.
(Stadsarchief 's-Hertogenbosch)*

*Afwachtingswedstrijd op de wielervebaan van den Bosch tijdens de 'Groote wegwedstrijd door Brabant'.
(Stadsarchief 's-Hertogenbosch)*

15 aug 1929 : Groote wegwedstrijd door Brabant voor amateurs over 172 km., gewonnen door H.Knol, Sloterdijk, tijd 4uur15, 2de F. van Gils, Ulvenhout, op 4minuut20, 3de P.Vermaire, Oisterwijk, en 14de (48 jaar!) L. Meesters uit Vlijmen.

Vos en v. Bokhoven kampioenen van „S.U.C.”

Zondagmorgen konden op het traject van het Bossche Veemarkt-criterium, dank zij de medewerking van de beheerders van het veemarkterrein, de kampioenschappen van de Bossche wielerverclub „S.U.C.” verreden worden.

De belangstelling voor deze wedstrijden was groot. Gestart werd in 2 klassen n.l. „A” en „B”.

Kampioen van de „A” klasse werd Frans Vos uit Den Bosch en in de „B” klasse legde v. Bokhoven uit Vlijmen beslag op den titel.

Door den voorzitter der sportcommissie van „S.U.C.”, de heer Spijkers werden de shirts met zwart-geel kleuren onder toepasselijke woorden aan de kampioenen uitgereikt.

TRAININGSRIT W. C. SWIFT.

Op Zondag 10 April hield de W. C. Swift een rit, tegen het horloge op het traject langs de Zuid Willemsvaart. De A en B-klasse hadden een afstand af te leggen van plm. 45 K.M.; de C-klasse plm. 35 K.M.

Ondanks den vrij straffen wind werden er goede tijden gemaakt.

Van Vliet moest wegens kramp den strijd staken, terwijl van Leeuwarden werd bevestigd dat men van een rijwielplaatje moet voorzien zijn, terwijl anderen opmerkelijk werden gemaakt dat een wit spatbord nog altijd door de wet vereischt wordt.

Uitslag A-klasse. 1. H. v. Overdijk, tijd 1 uur 9 m. 6 sec. 2. Chr. Russens, 1.15.3. 3. L. v. Grinsven 1.15.6. 4. Hegenmans 1.15.58. 5. J. v. Sannen, 1.16.55. 6. Vijker 1.19.58.

B-klasse. 1. Suiskens, 1.17.17. 2. v. Zon, 1.18.6. 3. Bep. Savelhouts 1.18.8. 4. W. Depuis 1.22.46. 5. v. Gerven 1.23.20. 6. Bart v. Grinsven (Veteraan) 1.24.34. 7. A. v. Engelen 1.24.47.

C-klasse. 1. v. d. Biezen 55 m. 24 sec. 2. Vos 57 m. 25 sec. 3. v. d. Heijden 59 m. 4. Pijnenburg 1 uur. 1 min. 5 v. d. Hout 1.1.26. 6. Demouge 1.1.30.

2e Paaschdag eieren-rit op de Ronde v. Deu-teren. Start 10 uur. Bijeenkomst bekende plaats.

Op deze baan kwam ook Toon van Bokhoven (bijnaam: de Kont) in wedstrijden aan de start. In wegwedstrijden had hij echter meer succes, want daar kroonde hij zich tot de tweede Vlijmense kampioen. In 1939 werd hij in de B-klasse (nieuwelingen) kampioen van de Bossche wielerverclub S.U.C. (Swift-Unica-combinatie), en mocht hij zich in de zwart-gele kampioenstrui hijsen.

Een jaar eerder won ook Vlijmenaar Henk van Overdijk (bijnaam: de Zuil) een wedstrijd bij wielerverclub Swift. In een rit tegen de klok legde hij de 45 kilometer als snelste af in 1 uur, 9 minuten en 6 seconden.

Veel kans om nog meer te excelleren kregen deze coureurs niet.

Want de tweede wereldoorlog stond voor de deur!

Merkwaardig genoeg begint dan de geschiedenis van het wielrennen in Vlijmen pas echt.

Bronnen:

- * Stadsarchief 's-Hertogenbosch
(Provinciale Noord-Brabantsche en 's-Hertogenbossche Courant)
- * Een halve eeuw Wielersport, 1867-1917, George J.M. Hogenkamp.
- * Als de Dag van Gisteren no.13, Drie generaties Bosschenaren en hun sport,
dr. Kees van den Oord, 1988.
- * De Pioniers van de Wielersport, 2006, Ron Couwenhoven.

© *Ben Libregts, 2011.*